

'Angstaanjagend indrukwekkend'

De zweep als metafoor voor het leven

Fluisterend of loeihard. Over de grond slepend of door de ruimte suizend. Zachtjes deinend of meedogenloos knallend. In haar nieuwste voorstelling onderzoekt theatermaakster en choreografe Boukje Schweigman zowel de muzikale kwaliteiten van de zweep als het vrouwelijke spanningsveld tussen kracht en kwetsbaarheid. 'Angstaanjagend indrukwekkend', zo oordeelden eerdere bezoekers.

Door Astrid van Leeuwen

Boukje Schweigman houdt ervan om vanuit één gegeven te werken en daarmee 'de diepte in te gaan'. De titels van haar voorstellingen geven die voorkeur voor afbakening ook kort en krachtig weer: 'Wiek', 'Draai', 'Hoek', 'Wervel', 'Slagschaduw'. "Ik ben niet iemand die het hele leven binnenhaalt in haar werk; daarvoor vind ik het echte leven al ingewikkeld genoeg. Ik vertrek liever vanuit één ding, om vervolgens van daaruit een hele wereld te laten ontstaan".

Het idee om 'Zweep' te maken, ontstond in China, waar Schweigman (37) op uitnodiging van de Vlaamse culturele uitwisselingsorganisatie Theatre in Motion in 2009 een aantal weken als 'artist in residence' verbleef. Samen met mimespeelster Ibelisse Guardia Ferragutti volgde ze er bewegingslessen volgens de taoïstische leer, bovenop de berg Wudang Shan, waar naar verluidt de tai chi zou zijn ontstaan. "Lessen die gingen over intensief contact maken met je lichaam, over het vinden van je energie door het uitvoeren van rustige, innerlijke bewegingen". Schweigman knipperde dan ook wel even met haar ogen toen haar leermeester te midden van al deze sereniteit – "Ibelisse en ik stonden net in de 'boomhouding'" – opeens een stalen zweep liet knallen. "Maar ik wist ook meteen: hier wil ik iets mee. Want ik vond zowel die tegenstelling als ook het geluid fascinerend".

In het nabijgelegen dorp vonden de twee vrouwen leren zwepen. "De stalen exemplaren waren niet alleen toch wel erg gevaarlijk, onze leermeester kon ons ook geen les geven in het gebruik ervan omdat, zo zei hij, dit wapen zijn eigen meester is". Uiteindelijk brachten boeddhistische Sholin-monniken Schweigman en Guardia Ferragutti het klappen van de (leren) zweep bij. "Het moeilijkste was om niet vanuit je arm te werken – na een paar weken training hadden we beiden een armbleesure – maar vanuit het centrum van het lichaam".

Terug in Nederland leerden ze de tech-

niek aan de andere dansers/spelers. "Maar daarna hebben we deze losgelaten en zijn op zoek gegaan naar onze eigen taal. Ik denk dat ze in China stijl achterover zouden slaan als ze zouden zien wat er allemaal nog meer mogelijk is met de zweep".

Verlengstuk

Een staart, een slang, een verlengstuk van het lichaam, een middel om fel van je af te slaan, je angst voor gevaar mee te overwinnen, of om – door de zweep rond te zwiepen – een beschermende ruimte om je heen te creëren. Maar ook om, met z'n vieren, een feestelijk ronddansende draak mee te vormen én om de menselijke kwetsbaarheid ten opzichte van een dergelijk wapen mee te onderzoeken. "Het werd een spel om te kijken wanneer de mens de controle over de zweep had en wanneer de zweep de controle over de mens kreeg. En het publiek maakt, doordat het bovenop de handeling zit en de zwepen dus 'voelbaar' zijn, deel uit van dat spel".

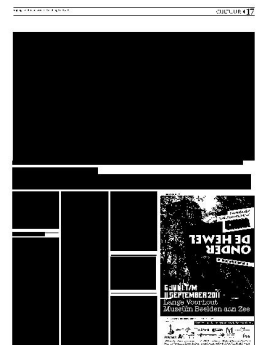
'Zweep' gaat, zegt Schweigman, over meer dan techniek. "De uiteenlopende mogelijkheden van het wapen verbeelden de emotionele reis die de vrouwen tijdens de voorstelling doormaken. De zweep als metafoor voor het leven". Het verbaast haar dan ook niet dat met name vrouwen zeer getroffen zijn door de voorstelling, of zoals een bezoeker het verwoordde: "Het stuk raakte me ook in mijn eigen kracht. Maakte voelbaar hoe die aanwezig is, en soms ook niet".

Schweigman wil mensen met haar werk 'uit het hoofd en meer in het lichaam en in de verbeelding krijgen'. "Ik wil mensen open laten gaan, verwondering en nieuwsgierigheid aan hen ontlokken". Daarom kiest ze stevast voor bijzondere locaties, experimenteert met publieksoptellingen en prikkelt de zintuigen. "Meestal is het visuele aspect daarbij overheersend, bijvoorbeeld door te spelen met licht en donker. Maar 'Zweep' prikkelt vooral het gehoor. Door het continue klappen van de zweep word je je ook bewust van elk omgevingsgeluid. Na uitvoeringen in grote loodsen en schuren, ben ik heel benieuwd hoe de hoge ruimte en de akoestiek van het Atrium van het Haagse Stadhuis de voorstelling zullen kleuren".

'Zweep' van 'Schweigman&': zaterdag en zondag (matinee en avond) in het Atrium van het Stadhuis. Info en kaarten via het organiserende theater: www.korzo.nl of (070) 36 375 40. Zie voor meer informatie

ook: www.schweigman.org.

Ik denk dat ze in China stijl achterover zouden slaan als ze zouden zien wat er allemaal nog meer mogelijk is met de zweep

Theatermaakster Boukje Schweigman vond de inspiratie voor haar nieuwste voorstelling in China, waar ze lessen chi kung, kung fu en zweeptechneken volgde. ▶ Foto: Jochem Jurgens.